

CODI 28515 INTRODUCCIÓ ALS GÈNERES LITERARIS LLATINS

Prof. Sebastià GIRALT

Objectius

Aquesta assignatura es concep com a propedèutica per a la història de la literatura llatina antiga. Per tant, no té com a objectiu tractar la totalitat dels temes que hi fan referència (autors, obres i gèneres literaris en un marc físic i cronològic determinat), sinó més aviat que l'estudiant de primer curs de Filologia Clàssica (o, naturalment, d'altres possibles especialitats, però interessat en la literatura escrita en llengua llatina en l'antiguitat) quan acabi el semestre, tingui una informació mínima, però essencial sobre:

- El marc físic, històric, cronològic i cultural en què es desenvolupa la literatura llatina antiga.
- Les eines bibliogràfiques (manuals, estudis monogràfics, enciclopèdies, col·leccions de textos, eines informàtiques) que ens poden ajudar en aquest estudi.
- Els gèneres literaris més importants que dominen la literatura llatina antiga, des de les seves primeres manifestacions fins, com a mínim, el segle II d. C.
- Com aproximar-se als textos literaris llatins.

Continguts

Tenint en compte els objectius que cal assolir, el temari de l'assignatura serà el següent:

1. El context literari
 - 1.1. Qüestions generals
 - 1.2. Períodes de la literatura llatina antiga en el seu context històric
 - 1.3. Llegir i escriure a Roma
 - 1.4. L'autor i la societat
 - 1.5. La transmissió de la literatura llatina
2. Els principals gèneres literaris
 - 2.1. La qüestió dels gèneres.
 - 2.2. Poesia èpica (lectura obligatòria: *L'Eneida* de Virgili i tres llibres de *Les Metamorfosis* d'Ovidi).
 - 2.3. La poesia didàctica
 - 2.4. Poesia bucòlica
 - 2.5. Sàtira (lectura obligatòria: *Apocolocintosi* de Sèneca)
 - 2.6. Poesia epigramàtica
 - 2.7. Poesia lírica
 - 2.8. Poesia elegíaca.
 - 2.9. Novel·la (lectura obligatòria *El conte de Psique i Cupido* d'Apuleu).

- 2.10. Oratòria
- 2.11. Comèdia
- 2.12. Tragèdia
- 2.13. Historiografia

Com a lectura obligatòria cal afegir l'antologia de textos preparada per a l'assignatura.

Materials docent

Materials docents accessibles al campus virtual:

- dossiers de textos
- presentacions usades a les classes
- materials audiovisuals

Avaluació

Hi haurà dues proves: la primera es farà al mes d'abril i la segona coincidirà amb la data establerta per la Facultat. La primera prova tindrà un caràcter parcial, és a dir, si l'estudiant la supera, allibera matèria. La primera tindrà el valor d'un 40% de la qualificació final; la segona prova valdrà un 40% en el cas que s'hagi superat la primera, i d'un 80% en cas que s'hagi de recuperar la primera prova. El 20% restant s'obtindrà en funció de:

- l'assistència i la participació a classe i a les sessions de tutoria;
- la realització dels treballs encomanats a classe: comentaris, activitats individuals i col·laboratives...

Les sessions de tutoria integrada es faran en el despatx o en un aula de la Biblioteca d'Humanitats.

Bibliografia

Bàsica:

Introducció de les obres de lectura obligada.

M. VON ALBRECHT (1992), *Historia de la literatura romana*, 2 vols., Barcelona, Herder, 1997.

C. CODOÑER (ed.), *Géneros literarios latinos*, Salamanca, Universidad de Salamanca, 1987.

C. CODOÑER (ed.), *Historia de la literatura latina*, Madrid, Cátedra, 1997.

M. FUHRMAN (1974), *Literatura Universal III: Literatura romana*, Madrid, Gredos, 1985.

J. GÓMEZ PALLARÈS, *Studiosa Roma. Los géneros literarios en la cultura romana*, Bellaterra, Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2003.

Complementària:

J. BAYET (1965), *Literatura latina*, Barcelona, Ariel, 1985.

E. BICKEL (1960), *Historia de la literatura romana*, Madrid, Gredos, 1982.

L. BIELER (1965), *Historia de la literatura romana*, Madrid, Gredos, 1975.

G. CAVALLO – P. FEDELI – A. GIARDINA (dir.) *Lo spazio letterario di Roma antica*, 6 vols., Roma, Salerno, 1989-1991.

C. CODOÑER (coord.), *El comentario de textos griegos y latinos*, Madrid, Cátedra, 1979.

G. B. CONTE (1993), *Latin literature a history*, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 1999.

D. ESTEFANÍA – A. POCIÑA (eds.), *Géneros literarios romanos aproximación a su estudio*, Madrid, Ediciones Clásicas, 1996.

J.C. FERNÁNDEZ CORTE, - A. MORENO HERNÁNDEZ, *Antología de la literatura latina*, Madrid, Alianza editorial, 1996.

M. C. HOWATSON, *Diccionario de la literatura clásica*, Madrid 1991.

E. J. KENNEY - W. V. CLAUSEN, eds. (1982), *Historia de la literatura clásica II: literatura latina*, Madrid, Gredos, 1989.

R. MARTIN – J. GAILLARD, *Les genres littéraires à Rome*, París, Nathan, 1990.

C. SALLES (1992), *Lire à Rome*, París, Les Belles Lettres, 1994.

Aracniografia

C. CABANILLAS (ed.), *Tópicos clásicos*
<<http://www.extremaduraclasica.com/pervivencia/topicos>>

F. CORTÉS – S. GONZÁLEZ, *Textos clásicos por autores, Recursos en Internet* (Universidad de Salamanca) < <http://clasicas.usal.es/recursos/textosaut.htm> >

Division of Classics (University of Kentucky), A Glossary of Rhetorical Terms with Examples < <http://www.uky.edu/AS/Classics/rhetoric.html> >

S. GIRALT, *Litterae. Els clàssics llatins* < *El laberint de Roma* < *Labyrinthus* < <http://www.xtec.cat/~sgiralt> >, 2003-2008.

M. LÓPEZ-MUÑOZ, *Esquemas para el estudio de la Literatura romana* (Universidad de Almería) < <http://www.ual.es/Universidad/Depar/Filesla/latin/litlat.htm> >

F. MANZANERO, *Scripta* (2001) < <http://w3.cnice.mec.es/eos/MaterialesEducativos/mem2001/scripta> >

Perseus Greek and Roman materials (Tufts University) < <http://www.perseus.tufts.edu> >

E. PICCOLO (ed.), *La fonoteca di Senecio* < <http://www.vicoacitillo.net/senecio/sonora.html> >

Silver Muse. Hypertext System of Reading Guides, Commentaries, Essays and Notes for Roman Imperial Poetry (Univ. Austin, Texas) < <http://uts.cc.utexas.edu/~silver> >

Society for the Oral Reading of Greek and Latin Literature < <http://www.rhapsodes.fl.vt.edu> >

The Latin library < <http://www.thelatinlibrary.com> >

Traduccions (de les obres de lectura obligatòria):

Antologia de gèneres literaris llatins (accessible al Campus virtual)

En català:

APULEU, *Psique i Cupido*, trad. de B. Matas, La Magrana, Barcelona 1999.

OVIDI, *Metamorfosis* (vol. 1), trad. de F. Aguilera, La Magrana, Barcelona 1994.

OVIDI, *Metamorfosis*, trad. de J. Parramon, Quaderns Crema, Barcelona 1996.

SÈNECA, *Sàtira de la mort de Claudi (Apocolocintosi)*, introd. de M. Garcia i trad. de S. Giralt, La Magrana, Barcelona, 2002. Col.lecció L'Esparver Clàssic.

VIRGILI, *Eneida*, trad. de J. Bellés, Columna, Barcelona 1999.

En castellà:

APULEYO, *El Asno de oro*, trad. de L. Rubio, Madrid, Gredos, 1983.

OVIDIO, *Metamorfosis*, trad. de C. Álvarez - R. M. Iglesias, Madrid, Cátedra, 1995.

SÉNECA, *Diálogos - Apocolocintosis*, trad. de J. Mariné, Gredos, Madrid 1996.

VIRGILIO, *Eneida*, trad. de V. Cristóbal, Gredos, Madrid 1992.